

Eén leerling op tien komt uit gezin in armoede

‘Iedereen moet zich welkom voelen op school’

Niet voor elk kind staat maandag een splinternieuwe boekentas en dito spullen klaar. Eén op tien kinderen in België leeft in armoede. Wat doet dat met een leerling op school?

In het Gentse Instituut voor Verpleegkunde Sint-Vincentius (IVV) schuiven 570 leerlingen maandag hun benen weer onder de schoolbanken. Ze beginnen vol goede moed aan een nieuw schooljaar in het beroeps- of technisch secundair onderwijs.

Al is die goede moed soms veraf, want vijftig procent van de leerlingen op het IVV is GOK-leerling. Dat betekent dat ze minder kansen hebben om vooruit te raken op school, omdat ze bijvoorbeeld in een arme wijk wonen, thuis geen Nederlands spreken of omdat de ouders geen diploma secundair onderwijs hebben. ‘Veel van onze leerlingen hebben het thuis niet zo breed’, verduidelijkt directrice Frances Martens.

Hoe herken je een leerling uit een arm gezin?

‘Er zijn indicaties, zoals de GOK-criteria. En als leerlingen een studiebeurs krijgen, is dat een sterke aanwijzing dat ze het financieel moeilijk hebben. Soms zie je, voel je en ruik je het. Maar er is ook veel verdoken armoede. Van sommige gezinnen weten we het gewoon niet.’

Leerlingenbegeleidster Sally Didden: ‘Bij de inschrijving nemen we onze tijd voor elke leerling. Tijdens dat gesprek voel je vaak al aan of iemand financiële problemen heeft. Of een leerling heeft bijvoorbeeld niet de nodige spullen of geen eten bij.’

Wat betekent armoede voor een leerling?

Directiesecretaresse Chris Van Wassenhove: ‘Iemand in armoede heeft minder kansen. Die leerling kan bijvoorbeeld niet deelnemen aan activiteiten na school. We bekijken met de leerlingenbegeleiding en het GOK-team hoe we die

leerlingen kunnen ondersteunen. Soms financieel, soms met praktische maatregelen. Niet iedereen heeft thuis bijvoorbeeld een computer. Op woensdagnamiddag of tijdens de middag kunnen ze die gebruiken op school.’

Welke maatregelen nemen jullie nog om de schoolfactuur te beperken?

Sally: ‘We weten van in het begin van het schooljaar dat niet iedereen alle nodige boeken kan aankopen. Daarom kunnen alle leerlingen de boeken huren van de school. Je kunt ook heel interessante uitstapjes maken die gratis en educatief zijn. Het hoeft niet altijd veel geld te kosten.’ Frances: ‘In het schoolreglement hebben we een kostenraming opgenomen, per tri-

Je kunt ook heel interessante uitstapjes maken die gratis én educatief zijn.

Sally Didden,
leerlingenbegeleidster

mester. Met verplichte kosten, bijvoorbeeld voor de agenda, en niet-verplichte kosten, zoals de klasfoto of sport na school. Zo weten de ouders op voorhand wanneer ze wat moeten betalen. En als het nodig is, kunnen ze de kosten spreiden met een afbetalingsplan. We hebben ook een financiële code opgesteld met het schoolteam. Je kunt streven naar individuele oplossingen voor financiële problemen, maar wij willen met die code bewust alle kosten laag houden.’

Hoe motiveren jullie de leerkrachten om aandacht te hebben voor armoede?

Frances: ‘De houding van de leerkrachten is het belangrijkste. De meesten zijn zich heel erg bewust van de leefsituatie van de leerlingen. Als je die gevoeligheid hebt, door de confrontatie met armoede, dan ga je er meer rekening mee houden. Je hoort vaak uitspraken als: ‘Maar die hebben toch een dure gsm?’ Daar geven we elkaar feedback op. Waarom zou dat zo zijn? Als je wil begrijpen, kom je ertoe dat mensen in armoede toch ook op een of andere manier erbij willen horen. Met zo’n gsm.’

Sally: ‘Na oudercontacten merk je dat leerkrachten meer voeling krijgen met het gezin. Daarom proberen we ouders echt zoveel mogelijk op school te krijgen. Rechtstreeks contact is zo belangrijk. In veel gevallen gaat het oudercontact om meer dan het rapport alleen.’

Frances: ‘Tijdens de eerste week van het schooljaar zijn er al infoavonden en kenningsmakingsmomenten voor ouders en leerkrachten. Daar koppelen we een gezellig moment aan. Als het eerste contact tussen ouders en school goed verloopt, dan kan je ook vlotter problemen aanpakken. Het belangrijkste is dat iedereen zich welkom voelt op school.’ ■

Lieve Van den Bulck

HOE GA JE OM MET ARMOEDE OP SCHOOL?

‘Kijk eerst naar de persoon’, raadt directrice Frances Martens aan. ‘Je moet anders leren kijken naar armoede. Als er vertrouwen is, dan komen leerlingen en ouders wel met hun verhaal. Mensen in armoede hebben het meeste deugd van het gevoel dat ze iets betekenen, dat ze waardevol zijn. En het is voor elke directie en elke school een uitdaging om de kosten laag te houden.’

‘Het is vooral belangrijk om een sfeer te creëren waarin je in vertrouwen kan praten over problemen’, weet leerlingenbegeleidster Sally Didden. ‘Elke dag ontbijt voorzien voor kinderen die thuis niet eten, dat is geen realistische oplossing voor armoede. Het zit hem in kleine dingen. Vroeger kochten de leerlingen van een klas een kerstcadeautje voor elkaar. De laatste jaren zoekt men meer creatieve oplossingen en wordt er bijvoorbeeld iets geknutseld. Dat is net zo leuk, en gratis.’

Zelf aan de slag?

Het Netwerk tegen Armoede maakte de brochure ‘Maak je sterk tegen armoede op school’ voor leerkrachten en directies, met tips om de schoolkosten voor ouders beheersbaar te houden en op een respectvolle manier met hen te communiceren. De handleiding werd uitgewerkt door mensen in armoede en verwijst naar hun concrete ervaringen. Lees of bestel de brochure op www.netwerktegenarmoede.be/documents/Maak-je-sterk-tegen-armoede.pdf.